

Prof. dr. sc. DANKO NIKŠIĆ (1929. – 1982.)

Prošla su tri desetljeća otkako nas je napustio prof. dr. sc. Danko Nikšić koji je ostao zapamćen kao vrstan nastavnik mnogobrojnim naraštajima studenata dodiplomskog i poslijediplomskog studija te specijalizantima. On je bitno utjecao i pridonio ugledu zagrebačkoga Stomatološkog fakulteta, ne samo u domovini nego i u svijetu. Bio je pokretač mnogih *avangardnih* ideja koje su tek nakon mnogo godina pokazale pravu vrijednost i omogućile da se stomatološka mobilna protetika svrsta uz bok najuglednijih europskih institucija. Vjerovao je u *Zagrebačku školu* i trudio se da svojim studentima podari najjače alate za te ciljeve – ljubav prema struci i znanstvenu znatiželju.

Prof. dr. sc. Danko Nikšić rođen je 25. studenoga 1929. godine u Zagrebu. Osnovnu školu i klasičnu gimnaziju pohađao je i završio u rodnom gradu. Studirao je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu gdje je diplomirao na Stomatološkom odjelu. Od 1961. radio je kao sveučilišni asistent u Zavodu za dentalnu protetiku Stomatološkog odjela Medicinskog fakulteta Zagrebačkog sveučilišta. Osamostaljenjem Stomatološkog fakulteta postaje asistent i predavač u Zavodu za dentalnu protetiku koja od 1964. mijenja ime u stomatološku protetiku. Godine 1965. postigao je na Stomatološkom fakultetu znanstveni stupanj doktora znanosti iz područja stomatološke protetike na temelju disertacije *Neuromuskularna adaptacija na totalnu protezu*. Godine 1968. promaknut je u znanstveno-nastavno zvanje docenta, zatim 1974. postaje izvanredni profesor, a 1977. redoviti profesor Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Godine 1969., nakon odlaska prof. Miroslava Suvina u mirovinu, izabran je za vršitelja dužnosti predstojnika Zavoda za stomatološku protetiku. Iste godine imenovan je i za šefa Odjela za stomatološku protetiku Stomatološke poliklinike KBC-a Zagreb.

Nakon podjele Zavoda za stomatološku protetiku 1971. godine u dva organizacijski i funkcijски samostalna zavoda – Zavod za mobilnu protetiku i Zavod za fiksnu protetiku, postao je predstojnik Zavoda za mobilnu protetiku te šef Odjela za mobilnu protetiku Stomatološke poliklinike KBC-a Zagreb.

Tijekom bogate i intenzivne znanstveno-nastavne djelatnosti bio je nositelj i organizator nastave za predmet stomatološke mobilne protetike za redovite studente Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, za studente posebnog oblika redovitog studija (završni stupanj za dentiste) te za redovite studente Stomatološkog odsjeka Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Aktivno je sudjelovao u razvoju i organizaciji tečajeva za usavršavanje za zubozdravstvene terapeute koji su se održavali u Zavodu za stomatološku protetiku Stomatološkog fakulteta. Bio je član povjerenstava za stručne ispite zubnih tehničara, a u sklopu specijalizacije iz stomatološke protetike bio je voditelj područja stomatološke mobilne protetike te istodobno stalni član ispitnog povjerenstva za specijalizaciju iz stomatološke protetike.

U tom se razdoblju aktivnost Zavoda snažno razvijala u znanstvenom i stručnom smjeru, te se intenzivirala suradnja s fakultetima u Ljubljani, Beogradu, Sarajevu i Skoplju, a također i s visokoškolskim ustanovama u europskim središtima. Na potrebe znanstvenih i kliničkih istraživanja prof. D. Nikšić je u suradnji s Institutom za elektroprivredu i Fakultetom za elektrotehniku, zajedno s prof. A. Šantićem, sudjelovao u razvoju prvog poligrafskog uređaja namijenjenog elektromiografskom snimanju akcijskih potencijala zračnih mišića, što je tada bilo u doseg europskih i svjetskih istraživačkih središta. U nastavu je uveo nekoliko edukacijskih filmova za koje je sa svojim asistentima pisao sinopsise, a snimio ih je u boji i s tonskim zapisom. Teme su bile iz područja elektromiografije te izrade wironit-proteza (jednokomadni odljevi) i funkcijских otisaka za totalne proteze.

Sudjelovao je izradi nastavnih udžbenika – Z. Kosovel, D. Nikšić i M. Suvina: *Materijali za stomatološku protetiku. Metali i nemetali*, Stomatološki fakultet Zagreb, 1969., napisao je 1968. godine poglavlja u knjizi *Biološki temelji – totalna proteza, te Suvremena dostignuća u stomatološkoj protetici I*, za koju je napisao poglavlje *Elektromiografija u stomatološkoj protetici*. Njegova je zasluga to što je uveo i razradio elektromiografiju u stomatologiji kao funkcijisku analizu aktivnosti mastikatorne muskulature kod stomatoloških pacijenata.

Bio je jedan od osnivača i prvi voditelj Sveučilišnog interdisciplinarnog poslijediplomskog studija pod nazivom *Sveučilišni postdiplomski studij za znanstveno usavršavanje iz stomatologije* koji je utemeljen 1974. godine, a od 1980. nazvan je *Poslijediplomski studij za znanstveno usavršavanje iz stomatologije*, sa sjedištem na Stomatološkom fakultetu. Predmeti koje je uvrstio u taj studij bili su tada vrlo inovativni: *Planiranje i kreiranje znanstvenog rada, Specijalna poglavlja iz mobilne stomatološke protetike i Elektromiografija u stomatologiji*, što je rezultiralo mnogobrojnim mentorstvima i publikacijama.

Na stručnom je području, osim što je utemeljio specijalističku edukaciju iz stomatološke protetike kojoj su stručni centri postali Stomatološki fakultet i Stomatološka Klinika KBC-Zagreb, osnovano je 1977. godine Hrvatsko dru-

Professor DANKO NIKŠIĆ DDS, PhD (1929-1982)

It has been three decades since prof. dr. sc. Danko Nikšić passed away, someone that is remembered as an exceptional teacher for many generations of the graduate and postgraduate course, residents; someone that has deeply influenced on the reputation of the Zagreb School of Dental Medicine, both at home and in the world. He introduced many innovative ideas that have only been valued as worthy after many years and that enabled our removable prosthodontics to be respected in Europe. He believed in “Zagreb school” and tried hard to give his students the strongest tools for those aims – love towards the profession and scientific curiosity.

Prof. dr. sc. Danko Nikšić was born on November 25th 1929 in Zagreb where he finished elementary and high school. He studied at the School of Medicine in Zagreb where he graduated from the Stomatological division of the School of Medicine. Since 1961 he worked as an assistant at the Department of Dental Prosthetics. With the secession of the School of Dental Medicine he became an assistant and lecturer at the Department of Dental Prosthetics, Stomatological Prosthetics since 1964. In 1965 he obtained his PhD at the School of Dental Medicine, University of Zagreb with his work titled “Neuromuscular adaptation on complete denture”. In 1968 he became assistant professor, in 1974 associate professor, and in 1977 full professor of the School of Dental Medicine, University of Zagreb.

In 1969, after retirement of prof. dr. sc. Miroslav Suvina, he was elected temporary head of the Department of Prosthodontics, and in the same year he was appointed head of the Section of Prosthodontics at the Clinical Hospital Center Zagreb.

In 1971, after the separation of the Department into Removable and Fixed Prosthodontics, he continued as the head of the Department of Removable Prosthodontics and leader of the Department of Removable Prosthodontics of the Dental polyclinic of the Clinical Hospital Center Zagreb.

During his rich and intensive scientific and teaching career he was the leader and organizer of the education in the subject of removable prosthodontics for graduate students, for special students (so-called “dentist”), as well as for the graduate students in Rijeka, Croatia. He actively participated in the development and organization of the continuous education for dental therapists that was held at the Department of Prosthodontics, School of Dental Medicine. He participated as an examiner in state examination for dental technicians and a member of the examination team for the postgraduate course in dental prosthetics.

At that time, the Department’s activity was strongly developing in the scientific and professional fields, with collaboration with schools in Ljubljana, Beograd, Sarajevo and Skopje, but also with European centers. Prof. Nikšić was, together with Prof. A. Šantić, working on the first polygraph machine for electromyographic recording at the Institute for Electrics and School of Electrotechnics. This was an achievement in the rank of the European and international research centers at the time. He introduced several movies in the education, in which he worked on the synopses with his assistants and recorded movies with tone and in color in the field of electromyography and wironit partial dentures (one-piece casting), as well as for functional impressions for dentures.

He collaborated on the textbook “Materials for Dental Prosthetics-Metals and non-metals”, published by the School of Dental Medicine in 1969, and “Biological basics – complete denture” (1968), as well as “Current achievements in Dental Prosthetics I”, where he authored the chapter “Electromyography in dental prosthetics”. It was to his merit that he introduced electromyography in dentistry as functional analysis of the masticatory muscles in dental patients.

He was one of the founders and first leader of the university interdisciplinary postgraduate course titled “University postgraduate course for scientific education in dentistry” that was founded in 1974 and continued since 1980 as Postgraduate course in dentistry that was held at the School of Dental Medicine in Zagreb. His topics were very innovative at the time: Planning and creating scientific publications, Special chapters in remov-

tvo za stomatološku protetiku Zbora liječnika Hrvatske kojemu je prvi predsjednik bio prof. D. Nikšić, a počasni prof. M. Suvin.

Godine 1979. prof. D. Nikšić izabran je za člana Znanstvenog savjeta JU-REMA-e (Jugoslavenskog kongresa mjerne i regulacijske tehnike) te je aktivnim sudjelovanjem na kongresima afirmirao stomatološku znanost u tehničkim i biomedicinskim znanstvenim krugovima. Također je razvijao uspješnu suradnju s nastavnicima Škole narodnoga zdravlja *Andrija Štampar*, posebice u području informatike, statistike i epidemiologije.

U sklopu svoje znanstvene i stručne aktivnosti sudjelovao je na mnogobrojnim znanstvenim kongresima u zemlji i inozemstvu s referatima i prezentacijama.

U Europsko protetsko udruženje (EPA – European Prosthodontic Association) učlanio se prof. Danko Nikšić s tadašnjim asistentom i suradnikom Krešimirom Kraljevićem na osnivačkoj skupštini društva 1977. godine u Londonu i tako je Hrvatsko društvo za stomatološku protetiku zauzelo značajno mjesto među članovima-osnivačima (founding members) i otvorilo vrata međunarodnoj suradnji te studijskim boravcima asistenata i nastavnika u europskim središtima. Aktivni sudionik bio je na godišnjim skupovima EPA-e 1978. godine u Amsterdamu, 1979. u Malmö, 1980. u Varšavi i 1981. u Kopenhagenu. Suradivao je s visokim učilištima u Londonu i Cardiffu, a na temelju mnogobrojnih kontakata na međunarodnim skupovima i stečenih prijateljstva, promovirao je diljem svijeta Stomatološki fakultet i Zagrebačko sveučilište, te su ugledni europski profesori prihvaćali pozive da održe predavanja u Zagrebu i Zadru u sklopu znanstvenih skupova.

Zbog postignutih rezultata i izlaganja znanstvenih dostignuća na međunarodnim skupovima bio je pozvan 1979. kao počasni gost-predavač na godišnju skupštinu Britanskoga udruženja za istraživanja u stomatološkoj protetici (BSSPD-British Society for the Study of Prosthetic Dentistry) koja je održana u Cardiffu te je tom prigodom održao zapaženo predavanje pod naslovom *Neuromuscular behaviour Following Stimulation of Oral Mucosa*.

Angažirao se i na uvođenju novih tehnologija te je razvijao stručnu suradnju s tvrtkom Bego zbog osnutka i razvoja wironit-laboratorija na Stomatološkom fakultetu u Zagrebu koji je bio utemeljen među prvima u zemlji, te CEKA-om i Kavom u vezi sa stručnim projektima o uvođenju naprednih tehnologija u stomatološku protetiku.

Bio je član različitih povjerenstava, odbora, kao npr. Povjerenstva za statut Stomatološkog studija i Povjerenstva za poseban oblik redovitog studija, a bio je i tajnik Povjerenstva za znanstveno-nastavni rad. Sudjelovao je i u radu Znanstveno-nastavnog vijeća Stomatološkog fakulteta.

Kao i u znanstvenom i stručnom radu prof. dr. sc. D. Nikšić imao je mnoge društvene i organizacijske obveze, te je 1964. bio izabran za predsjednika Upravnog odbora Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Bio je član Savjeta Stomatološkog fakulteta u nekoliko mandata, a 1968. obavljao je dužnost njegova predsjednika.

Godine 1966. sudjelovao je u Inicijativnom odboru za organizaciju stručno-znanstvenog časopisa Acta Stomatologica Croatica, te je na prvom sastanku Uredništva bio izabran za odgovornog urednika, a tijekom školske godine 1967./68. obavljao je poslove njegova glavnog urednika. Od 1968. pa nadalje bio je član Savjetodavnog odbora časopisa.

Godine 1975., kao izaslanik u Samoupravnoj interesnoj zajednici za znanstveni rad u području zdravstva, socijalne zaštite, farmaceutske industrije i odgovarajuće trgovačke djelatnosti SRH (SIZ-V SRH), izabran je za predsjednika Povjerenstva za usavršavanje i izobrazbu kadrova u zemlji i inozemstvu.

Prof. dr. sc. Danko Nikšić bio je 1965. nositelj jednogodišnjeg znanstvenog projekta Saveznog fonda za znanstveni rad pod naslovom *Elektromiografija mastikatorne muskulature i petogodišnjeg znanstvenog projekta Međusobna ovisnost antropometrijskih vrijednosti testova*. Suradnici su mu bili prof. I. Miše, prof. V. Lapter i doc. M. Čatović.

U sklopu razvoja novih znanstvenih spoznaja predložio je, kao nositelj projekta, Samoupravnoj interesnoj zajednici SRH (SIZ-V) sljedeća dva prijedloga programa znanstveno-istraživačkog rada za razdoblje od 1981. do 1985.: *Kefalometrija u stomatološkoj mobilnoj protetici i Prevencija degenerativno-patoloških promjena oralne sluznice uzrokovanih mobilnim protetskim nadomjescima*.

Patentirao je uređaj za očitavanje i analizu rendgenskih snimaka (D. Nikšić: *A table for radiographic analysis*. Acta Stomatol Croat. 1982;16(3):209–15; D. Nikšić: *Aparatura i tablice za određivanje lučnih stupnjeva kutova nagiba osealnih struktura kranijuma od triju kefalometrijskih ravnina prostornog koordinatnog sustava*. Acta Stomatol Croat. 1977;11(4):154–60.)

Ordenom rada sa srebrnim vijencem odlikovan je 1979.

Prof. dr. sc. Danko Nikšić ostavio je značajan trag ne samo u struci, nego i među svojim suradnicima i prijateljima, bio je plemenit učitelj, nesebično je prenosio svoje znanje, poticao je na nove izazove i rješenja. U struci je bio učitelj i vizionar. U životu bio je prijatelj.

U ime djelatnika Zavoda za mobilnu protetiku

Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
predstojnica
prof. dr. sc. Melita Valentić-Peruzović

able prosthodontics and Electromyography in dentistry; there were numerous publications.

In the professional field, he participated in the founding of the Croatian Society for Prosthodontics in 1977, of which he was first president.

In 1979 he was elected as a member of the Scientific Committee JU-REMA, and with active participation on congresses, Prof. Nikšić succeeded in recognizing dental science in the technical and biomedical scientific fields. His collaboration with the School of National Health "Andrija Štampar" was remarkable, especially in the fields of informatics, statistics and epidemiology.

His participations on congresses, both locally and internationally, was huge, consisting of lectures and oral presentations.

He included the Croatian Society for Prosthodontics in the European Prosthodontic Association in 1977 together with his assistant Krešimir Kraljević, thus making it one of the founding members of EPA. This act enabled international collaboration and opened the path for visits of his assistants and collaborators to many European dental centers. He was an active participant at EPA meetings in Amsterdam in 1978, Malmö in 1979, Warszawa in 1980 and Copenhagen in 1981. His cooperation with London and Cardiff schools was intense; many professors from all over Europe accepted his invitation to give lectures in Zagreb and Zadar.

He was invited as a guest of honor – honorary speaker at the annual meeting of the British Society for the Study of Prosthetic Dentistry in 1979 with his lecture "Neuromuscular behavior following stimulation of oral mucosa".

Prof. Nikšić introduced new technologies by collaboration with companies such as Bego, CEKA and KaVo, and is honored as the founder of the Wironit laboratory at the School of Dental Medicine in Zagreb.

Prof. Nikšić was also active as a member of the school's governing bodies as a deputy at the school's council and member of many committees: Committee for the Statute, Committee for the Studies, and secretary of the Committee for Scientific Work.

In 1964 he was president of the Executive Board of the School of Dental Medicine, he was also member of the Council of the School of Dental Medicine in a number of mandates, and in 1968 he was the President of the Council.

In 1966 he participated in the initiative to start a scientific journal Acta Stomatologica Croatica and was elected Editor-in-Chief for the academic year 1967/1968. Since 1968 he was a member of the Council of the journal.

In 1975 he was delegated in the Scientific Association for Investigations in the field of health, social care and pharmaceutical industry of RH (SIZ-V RH), and was elected for a president of the Committee for human resources for education and specializations in the country and abroad.

Prof. Nikšić was also leader of a one-year scientific project titled "Electromyography of the masticatory muscles" in 1965, and leader of a five-year projects titled "Dependency of antropometric values tests", "Cephalometry in dental removable prosthetics" and "Prevention of degenerative and pathological changes of the oral mucosa caused by removable prostheses". He patented a device for reading radiographic images (Nikšić D. A table for radiographic analysis. Acta Stomatol Croat. 1982;16(3):209-15).

In 1979 he received the Order of the work with a silver wreath (Yugoslavia).

Prof. dr. sc. Danko Nikšić left an impressive mark, not only on the profession, but among his co-workers and friends alike. He was an excellent and giving teacher who encouraged new challenges and solutions. In the profession, he was a teacher and a visionary. In life, he was a friend.

In the name of the Department of Removable Prosthodontics
School of Dental Medicine University of Zagreb

Head of the Department
Professor Melita Valentić-Peruzović DMD, PhD
valentic@sfzg.hr